

CRNA GORA
UPRAVA ZA STATISTIKU
IV Proleterske 2, 81000 Podgorica
Tel: +382 (0) 20 230 811
Fax: +382 (0) 20 230 814
E-mail: contact@monstat.org

IZVJEŠTAJ O KVALITETU ZA 2019. GODINU

Dolasci i noćenja turista u kolektivnom smještaju

Odgovorno lice: Željko Živković

Odsjek: Odsjek poslovnih statistika i kratkoročnih indikatora

Sadržaj

1. Uvod - Osnovne informacije o istraživanju	1
1.1 Svrha, cilj i predmet istraživanja.....	1
1.2 Pravni osnov	1
1.3 Statističke jedinice.....	1
1.4 Pokrivenost i obuhvat istraživanja	1
1.4.1 Sektori.....	1
1.4.2 Statistička populacija	1
1.5 Referentna geografska oblast.....	1
1.6 Koncepti i definicije	2
1.7 Klasifikacije	2
1.8 Frekvencija prikupljanja podataka.....	2
1.9 Dinamika objavljivanja podataka	2
1.10 Metodologija.....	2
1.11 Bazni period	2
1.12 Jedinica mjere	3
1.13 Izvor podataka.....	3
1.14 Metod prikupljanja podataka	3
2. Relevantnost - Korisnici podataka	3
2.1 Potrebe korisnika.....	3
2.2 Zadovoljstvo korisnika	3
3. Tačnost i pouzdanost	3
3.1 Tačnost - Opšta ocjena.....	3
3.2 Uzoračka greška	4
3.3 Neuzoračka greška	4
3.3.1 Greška obuhvata	4
3.3.2 Greška mjerenja	4
3.4 Sezonska prilagođavanja	4
3.5 Revizija podataka	4
3.5.1 Politika revizije podataka	4
3.5.2 Praksa revizije podataka	5
3.5.3 Prosječna veličina revizije podataka	5
4. Pravovremenost i tačnost objave podataka	5
4.1 Pravovremenost.....	5
4.2 Tačnost objave podataka	5
5. Dostupnost i jasnoća	5
5.1 Kalendar objave podataka.....	5
5.2 Pristup kalendaru objave podataka	5
5.3 Saopštenja.....	6
5.4 Publikacije	6
5.5 Onlajn baza podataka	6
5.6 Pristup mikro padacima.....	6
5.7 Popunjenost metadate.....	6
6. Uporedivost	6
6.1 Prostorna uporedivost.....	6
6.2 Vremenska uporedivost.....	6

1. Uvod - Osnovne informacije o istraživanju

1.1 Svrha, cilj i predmet istraživanja

Istraživanjem se dobijaju podaci o turističkom prometu u ugostiteljskim objektima za kolektivni smještaj u Crnoj Gori, kao i o kapacitetima tih objekata. Na taj način dolazi se do glavnih indikatora razvoja turizma u Crnoj Gori koji dalje služe za analize i kreiranje politike razvoja turizma. Podaci koji se prikupljaju: mjesečni podaci o broju dolazaka i noćenja domaćih i stranih turista, kapacitet smještajnih objekata i njihova struktura, struktura stranih turista prema zemlji prebivališta. Izvor podataka je knjiga gostiju koju su obavezni da vode svi ugostiteljski objekti koji se bave pružanjem usluga smještaja turistima, a podaci se prikupljaju putem obrasca TU-11.

1.2 Pravni osnov

Zakonom o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike ("Sl.list Crne Gore" br. 18/12) definisane su odredbe za prikupljanje, obradu i diseminaciju podataka. Zakon pruža Zavodu za statistiku jasno i široko pravno ovlaštenje da prikuplja i pristupa podacima potrebnim za sprovođenje Programa i Godišnjeg plana. Zakon daje prioritet upotrebi administrativnih podataka, kao i pravo pristupa individualnim podacima koji su rezultat istraživanja ostalih proizvođača zvanične statistike. Kao dopuna zakonskim odredbama, Uprava za statistiku je potpisala nekoliko memoranduma o saradnji sa imaocima administrativnih podataka.

1.3 Statističke jedinice

Lokalna jedinica prema vrsti djelatnosti (LKAU).

1.4 Pokrivenost i obuhvat istraživanja

1.4.1 Sektori

Istraživanjem su obuhvaćeni svi ugostiteljski objekti koji pružaju usluge smještaja u objektima za kolektivni turistički smještaj na osnovu odobrenja za obavljanje ugostiteljske djelatnosti prema Zakonu o turizmu i ugostiteljstvu br. 013/18. Objekti su razvrstani u četiri grupe prema Klasifikaciji djelatnosti (KD 2010): • 55.1 (hoteli i sličan smještaj); • 55.2 (odmarališta i slični objekti za smještaj); • 55.3 (djelatnost kampova, auto-kampova i kampova za turističke prikolice).

1.4.2 Statistička populacija

Privredna društva, pravna lica ili preduzetnici koji obavljaju djelatnost pružanja ugostiteljskih usluga za smještaj turista u kolektivnom turističkom smještaju. Smještajni objekti koji se razvrstavaju prema Pravilniku o vrstama, minimalno-tehničkim uslovima i kategorizaciji ugostiteljskih objekata jesu: hotel & resort, wild beauty resort, grupa hoteli (hotel, mali hotel, boutique hotel, hotel garni, aparthotel, condohotel, hostel, pansion i motel), turističko naselje, etno selo, eko lodge, vila, gostionica, planinarski dom, odmaralište, kamp i slično. Osim ovih ugostiteljskih objekata regulisanih Pravilnikom obuhvataju se i lječilišta, nekategorisani objekti i slično.

1.5 Referentna geografska oblast

Crna Gora, opštine.

1.6 Koncepti i definicije

Turizam su aktivnosti osoba koje putuju i borave u mjestima izvan svoje uobičajene sredine, ne duže od jedne godine, zbog odmora, posla ili drugih ličnih razloga, osim zapošljavanja kod privrednog subjekta sa sjedištem u mjestu posjete. Turista je svaka osoba koja izvan svoje uobičajene sredine provede najmanje jednu noć u ugostiteljskom ili drugom objektu za smještaj gostiju, ali ne duže od 12 mjeseci neprekidno, a razlog njegovog putovanja može biti odmor, rekreacija, zdravlje, sport, religija, porodica, posao i drugi razlozi. Djeca se smatraju turistima i treba ih obuhvatiti ovim izvještajem, bez obzira na njihov uzrast. Turistima se ne smatraju osobe koje u mjestu posjete borave duže od 12 uzastopnih mjeseci, osobe koje obavljaju neku aktivnost finansiranu iz mjesta posjete, osobe koje redovno dnevno ili nedjeljno putuju u mjesto gdje obavljaju posao ili studiraju, migranti, pogranični radnici, diplomatski i konzularni predstavnici, izbjeglice, raseljena lica, osobe u tranzitu koje formalno ne ulaze u zemlju, stalni stanovnici koji putuju u drugo mjesto s namjerom da se tamo stalno nastane, osobe koje su na privremenom radu u Crnoj Gori i primaju platu za svoj rad. Prebivalište je mjesto u kojem se osoba nastanila s namjerom da u njemu stalno živi. Turista je registrovan u svakom mjestu ili objektu u kojem boravi. Zbog toga u slučaju promjene mjesta ili objekta dolazi do njegovog ponovnog registrovanja i time do dupliranja u podacima. Prema tome, statistika evidentira broj dolazaka turista, a ne broj turista. Domaći turista je svaka osoba s prebivalištem u Crnoj Gori koja u nekom mjestu u Crnoj Gori izvan mjesta svog prebivališta provede najmanje jednu noć u ugostiteljskom ili drugom objektu za smještaj turista. Strani turista je svaka osoba s prebivalištem izvan Crne Gore koja privremeno boravi u Crnoj Gori i provede najmanje jednu noć u ugostiteljskom ili drugom objektu za smještaj turista. Smještajni kapaciteti su izraženi kroz broj smještajnih objekata, broj soba i drugih smještajnih jedinica i broj kreveta koji su na raspolaganju turistima. Kreveti su stalni i pomoćni. Stalni kreveti jesu oni koji su stalno raspoloživi za iznajmljivanje turistima. Pomoćni kreveti su kreveti koji su namijenjeni za udobnost gostiju (sofe, kauči, itd) i rezervni kreveti sa kojima se smještajni kapacitet povećava tokom sezone.

1.7 Klasifikacije

Pravilnik o vrstama, minimalno tehničkim uslovima, kategorizaciji ugostiteljskih objekata, na osnovu Zakona o turizmu i ugostiteljstvu ("Službeni list Crne Gore", br. 013/18 od 28.02.2018) Klasifikacija djelatnosti (KD 2010).

1.8 Frekvencija prikupljanja podataka

Mjesečna.

1.9 Dinamika objavljivanja podataka

Mjesečna.

1.10 Metodologija

Metodologija je dostupna na sljedećem linku:

[http://monstat.org/userfiles/file/turizam/dolasci%20i%20nocenja%202017/Metodologija%20za%20kolektivni-predlog%20\(TU-11\).pdf](http://monstat.org/userfiles/file/turizam/dolasci%20i%20nocenja%202017/Metodologija%20za%20kolektivni-predlog%20(TU-11).pdf)

1.11 Bazni period

Za bazni period uzima se period prethodne godine (mjesec, godina).

1.12 Jedinica mjere

Broj dolazaka i noćenja turista, kao i smještajni kapaciteti, izražavaju se u apsolutnim vrijednostima. Promjene u odnosu na prethodni period - procentualno (%).

1.13 Izvor podataka

Istraživanje se sprovodi izvještajnom metodom na potpunom obuhvatu. Postoji oko 500 izvještajnih jedinica. Koristi se statistički registar smještajnih jedinica koji se dopunjava iz različitih izvora: biznis registra, registra Ministarstva održivog razvoja i turizma i informacija sa terena.

1.14 Metod prikupljanja podataka

Prikupljanje podataka se vrši putem upitnika TU-11 koji izvještajne jedinice dostavljaju do 5-og u mjesecu putem pošte, e-maila ili faksa. Od maja 2016. godine izvještaji se prikupljaju i elektronski.

2. Relevantnost - Korisnici podataka

2.1 Potrebe korisnika

Međunarodni korisnici:

- Eurostat
- Svjetska banka
- UN organizacije
- Međunarodni monetarni fond

Nacionalni korisnici:

- Ministarstva i drugi organi javne uprave
- Lokalne samouprave i drugi organi lokalne uprave
- Centralna banka
- nevladine organizacije
- studenti
- istraživači
- mediji.

2.2 Zadovoljstvo korisnika

Uprava za statistiku je usvojila Strategiju upravljanja kvalitetom, Vodič za implementaciju Strategije upravljanja kvalitetom, kao i Implementacioni plan za sprovođenje politike kvaliteta. U cilju mjerenja stepena do kojeg ispunjava svoje obaveze prema korisnicima i u sklopu nove politike kvaliteta, Uprava za statistiku je sprovedla istraživanje o zadovoljstvu korisnika. Prikupljanje podataka realizovano je putem web ankete, u periodu od 1. septembra do 20. oktobra 2017. godine. Rezultati istraživanja dostupni su na web stranici Uprave za statistiku, link:

<https://www.monstat.org/userfiles/file/KVALITET/Izvjestaj%20o%20zadovoljstvu%20korisnika.pdf>

3. Tačnost i pouzdanost

3.1 Tačnost - Opšta ocjena

Istraživanje o dolascima i noćenjima turista u kolektivnom smještaju se radi na potpunom obuhvatu i podaci se dobijaju izvještajnom metodom, pa su podložni uobičajenim vrstama greške (greška prilikom obrade i neodgovora).

3.2 Uzoračka greška

Istraživanje se sprovodi na potpunom obuhvatu, stoga nema greški u uzorkovanju.

3.3 Neuzoračka greška

Nije relevantno.

3.3.1 Greška obuhvata

Nije relevantno.

Indikator greške obuhvata

Nije relevantno.

3.3.2 Greška mjerenja

Greške mjerenja se javljaju kod podataka o broju popunjenih soba. Posrednom analizom, na osnovu rezultata unosa, vrši se ispravka.

3.3.3 Greška neodaziva

Greške neodaziva se javljaju kada nedostaju odgovori na jedno ili na sva pitanja upitnika. U greške neodaziva spadaju: 1. Greške neodaziva na nivou polja, tj. Varijable; 2. Greške neodaziva na nivou jedinice posmatranja (upitnika).

Stopa neodaziva jedinica

U mjesečnom istraživanju o dolascima i noćenjima turista, stopa neodaziva jedinica je u 2018. godini u prosjeku iznosila oko 6%.

Stopa neodaziva za temu

Stopa neodaziva na nivou polja predstavlja odnos anketiranih jedinica koje nijesu odgovorile na dato pitanje i ukupnog broja anketiranih jedinica. U mjesečnom istraživanju o dolascima i noćenjima turista u kolektivnom smještaju stopa na nivou polja je u 2019. godini u prosjeku iznosila oko 9%.

3.3.4 Greška u obradi podataka

Prikupljeni podaci prolaze kroz niz procesa prije konačne ocjene, ato su: šifriranje, unos, editovanje, imputacija, tabeliranje, itd. Greške napravljene u ovim fazama nazivaju se greškama obrade.

3.4 Sezonska prilagođavanja

Nije relevantno.

3.5 Revizija podataka

3.5.1 Politika revizije podataka

Uprava za statistiku je usvojila politiku revizije i ista je dostupna na web sajtu:

<http://www.monstat.org/cg/page.php?id=1493&pageid=1493>

3.5.2 Praksa revizije podataka

Prilikom diseminacije statističkih podataka označava se kada se objavljuje preliminarni, a kada konačni statistički podatak. Preliminarni podatak sadrži oznaku „p”. Statistički podaci se smatraju preliminarnim sve dok su predmet redovnih revizija.

3.5.3 Prosječna veličina revizije podataka

Nije relevantno.

4. Pravovremenost i tačnost objave podataka

4.1 Pravovremenost

Upitnici se šalju izvještajnim jedinicama na početku godine (za svih 12 mjeseci). Rok za dostavu podataka je 5 dana nakon završetka referentnog mjeseca. Prikupljanje podataka se završava 15 dana nakon završetka referentnog mjeseca, dok se preliminarni podaci objavljuju 30/31 dan nakon završetka referentnog mjeseca, u skladu sa Kalendarom objavljivanja statističkih podataka.

Vremenski jaz objave preliminarnih podataka

Indikator pravovremenosti objave preliminarnih podataka predstavlja vrijeme između datuma posljednjeg dana referentnog perioda i datuma objave prvih podataka. On se može prikazati formulom: $T1 = d_{\text{prst}} - d_{\text{ref}}$, $T1 = 30$ dana; d_{prst} - datum izlaska prvih rezultata; d_{ref} - posljednji dan (datum) referentnog perioda. Rokovi za objavljivanje podataka istraživanja u toku 2019. godine su ispunjeni u skladu sa Kalendarom objavljivanja statističkih podataka.

Vremenski jaz objave konačnih podataka

Indikator pravovremenosti objave konačnih podataka predstavlja vrijeme između datuma posljednjeg dana referentnog perioda i datuma objave konačnih podataka. Konačni podaci se objavljuju 120 dana nakon završetka referentnog perioda u skladu sa Kalendarom objavljivanja statističkih podataka.

4.2 Tačnost objave podataka

Indikator tačnosti predstavlja vremensku razliku između stvarne objave podataka i planirane objave podataka. Što se tiče ovog istraživanja tačnost = 0, što znaci da su podaci objavljeni u skladu sa Kalendarom objavljivanja statističkih podataka.

5. Dostupnost i jasnoća

5.1 Kalendar objave podataka

Zakonom o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike ("Sl.list Crne Gore" br. 18/12, 47/19) se propisuje da proizvođači zvanične statistike pripremaju, ažuriraju i objavljuju Kalendar objavljivanja statističkih podataka. Objavljuje se na internet stranici Uprave za statistiku najkasnije do 20. decembra za narednu godinu, za sve proizvođače zvanične statistike koji uključuje datume objavljivanja statističkih podataka. Svaka promjena u datumu objavljivanja u Kalendaru objavljuje se unaprijed u skladu sa Procedurom o neplaniranim revizijama.

5.2 Pristup kalendaru objave podataka

<http://www.monstat.org/cg/page.php?id=12&pageid=12>

5.3 Saopštenja

Mjesečna saopštenja dostupna su na sljedećem linku: <http://monstat.org/cg/page.php?id=1566&pageid=44>

5.4 Publikacije

Uprava za statistiku objavljuje sljedeće redovne publikacije:

1. Statistički Godišnjak,
2. Crna Gora u brojkama,
3. Mjesečni statistički pregled.

Pored navedenih redovnih, Uprava za statistiku objavljuje i vanredne publikacije. Neke od najznačajnijih vanrednih publikacija su sljedeće:

1. Žene i muškarci u Crnoj Gori,
2. Najčešće korišćeni statistički podaci.

Sve publikacije koje objavljuje Uprava za statistiku dostupne su na sljedećem linku:

<http://monstat.org/cg/publikacije.php>

5.5 Onlajn baza podataka

Podaci su dostupni na sljedećem linku: <http://monstat.org/cg/page.php?id=1567&pageid=1567>

5.6 Pristup mikro podacima

Zakonom o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike ("Sl.list Crne Gore" br. 18/12, 47/19) regulisana su pravila pod kojim spoljni korisnici mogu dobiti pristup individualnim podacima za potrebe istraživanja. Članom 58 definisane su vrste naučnih i istraživačkih organizacija koje mogu dobiti takve podatke. Davanje individualnih podataka bez identifikatora moguće je isključivo na pisani zahtjev naučno-istraživačkih ustanova, u svrhu obavljanja naučnoistraživačke djelatnosti, kao i međunarodnih statističkih organizacija i proizvođača statistike iz drugih država. Istraživački subjekt potpisuje Ugovor sa Upravom za statistiku, kao i Izjavu o poštovanju principa povjerljivosti. Proizvođači zvanične statistike vode posebnu evidenciju o korisnicima i o svrsi za koju su statistički podaci dati na korišćenje.

5.7 Popunjenost metadate

Nije dostupno.

6. Uporedivost

6.1 Prostorna uporedivost

Metodologija istraživanja je u skladu sa EU regulativom koju primjenjuju sve EU zemlje, pa su samim tim podaci geografski uporedivi sa podacima drugih EU zemalja.

6.2 Vremenska uporedivost

Podaci o ukupnim dolascima i noćenjima (domaći i strani) u elektronskoj formi su dostupni od 2010. godine.

Indikator za uporedivost u vremenu

Podaci o ukupnim dolascima i noćenjima (domaći i strani) u elektronskoj formi su dostupni od 2010. godine.